



Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

Viite: Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hyvin matala-aktiivisen ydinjätteen loppusijoitusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (VN/10756/2021)

Lausunto, hyvin matala-aktiivisen ydinjätteen loppusijoitusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta hyvin matala-aktiivisen ydinjätteen loppusijoitusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, joka sijoittuu Teollisuuden Voima Oyj:n Eurajoen Olkiluodon ydinvoimalaitosalueelle.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tutustunut esitettyihin asiakirjoihin ja lausuu seuraavaa.

Hyvin matala-aktiivisen ydinjätteen loppusijoitusta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on lausuntopyynnössä oleva: Teollisuuden Voima Oyj, Hyvin matala-aktiivisen jätteen maaperäloppusijoitus, Olkiluoto. Ympäristövaikutusten arviointiselostus. AFRY Finland Oy, kesäkuu 2021 (14.5.2021). Arviointiselostus on saatavissa sähköisesti osoitteessa www.tem.fi.

Alla on esitetty ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueiden yksiköiden lisäykset lausuntoon.

ELY-keskus on antanut lausunnon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 29.9.2020.

Luonnonsuojeluyksikkö

Loppusijoitus on nimensä mukaisesti hyvin pitkäkestoinen, ja siihen liittyviä riskejä ja epävarmuuksia lähinnä ilmastonmuutoksen, muuttuvien sademäärien, tulvien ja muiden erilaisten ääri-ilmiöiden kannalta on pohdittava perusteellisesti. Mitä mahdollisia vaikutuksia niillä saattaa olla suunnitteilla oleviin rakenteisiin, kulkuyhteyksiin ja sitä kautta riskeihin ympäröivään luontoon.

Alueidenkäyttöyksikkö

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on arvioitu kattavasti hankkeen vaikutuksia maisemaan mm. kuvasovittein. Luvussa 7.12.3 todetaan, että hankkeen rakennelma jää puuston taakse kaikissa eri vaihtoehdoissa, kun aluetta tarkastellaan läheisiltä saarilta ja merialueelta käsin. Maisemavaikutusten ehkäisemisen ja lieventämisen kannalta on tärkeää, että rakennelman lähiympäristön ja ranta-alueen puusto säilytetään, kuten luvussa 7.12.5 todetaan. Tämä tulee huomioida kaavamääräyksissä, jotta puuston säilyminen taataan myös tulevaisuudessa.

Olkiluodon alueen asemakaavan muutoksen laatimisesta on käyty viranomaisten aloitusneuvottelu 25.5.2021 ja Eurajoen kunnanhallitus on päättänyt aloittaa kaavamuutoksen laadinnan 8.6.2021. Nämä tulee esittää kaavoitusta käsittelevässä kohdassa 10.1.

Vesiensuojeluyksikkö

Riskitarkasteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Riskitarkastelussa tulee ottaa riittävästi huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset hankkeeseen, kuten poikkeuksellisten säätilojen odotettavissa oleva ja jo toteutunutkin yleistymisen.

Meritulvariski on otettava huomioon riittävällä tavalla. Esimerkiksi alimpien alueiden osalta (mm. paikalla VE1) on otettava huomioon alueen korotus, että vältetään meritulvimisriski alueelle.

Ympäristönsuojeluyksikkö

Arvioinnista on jätetty pois alue VE2: vanha suljettu kaatopaikka. Arvioinnissa on mukana VE1: rakentamaton alue kaatopaikan koillispuolella. Vaikutukset kaatopaikkoihin on tarkasteltava erityisen huolellisesti.

Paikkavaihtoehdon VE4: Vanha majoituskylä, läheisyyteen on toiminnanharjoittaja (TVO) rakentamassa akkuenergiavarastoa. TVO on arvioinut hankkeiden yhteisvaikutuksia ELY-keskuksen pyynnöstä 23.6.2021.

” ... Maaperäloppusijoitustilan rakennustyöt on tämänhetkisen arvion mukaan määrä aloittaa keväällä 2024. Akkuvaraston rakentaminen tapahtuu vuonna 2022, joten hankkeiden rakentamisen aikaisia yhteisvaikutuksia ei näin ollen muodostu.

Mikäli sijaintipaikaksi valikoituu VE1 tai VE3, tai VE0+ toteutuu, ei akkuvarasto-projektilla ja maaperäloppusijoitustilan katsota olevan käytännössä mitään yhteisvaikutuksia ympäristöön. VE4 toteutuessa maaperäloppusijoitustila ja akkuvarasto sijaitsevat melko lähellä toisiaan. Merkittävin yhteisvaikutus liittyy maisemaan. Akkuvaraston tieltä kaadetaan metsää, joka HMAJ-maaperäloppusijoituksen YVA-selostukseen laadituissa kuvasovitteissa esti maaperäloppusijoitustilan näkymisen merelle päin. Akkuvaraston rakentuessa maaperäloppusijoitustila saattaa näkyä hieman paremmin merelle luoteesta katsottuna, mikäli akkuvaraston rakennukset eivät peitä sitä.

Täyttökampanjoiden aikana voidaan todeta olevan erittäin vähäinen tulipalon riski projektien yhteisvaikutuksena. Mikäli akkuvarastossa sattuu tulipalo juuri maaperäloppusijoitustilan täyttökampanjan aikana, se voi pahimmassa tapauksessa levitä myös jätetäyttöön. Todennäköisyys on kuitenkin pieni, koska maaperäloppusijoitustilan täyttö tehdään niin, että auman auki oleva pääty on pois päin akkuvarastosta. ...

Hankkeiden käytön aikaiset ympäristövaikutukset ovat kaiken kaikkiaan hyvin vähäisiä eikä niiden toiminnasta aiheudu merkittäviä yhteisvaikutuksia. ...”

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan arviointiselostuksessa ei ole riittävällä tavalla otettu huomioon muiden hankkeiden aiheuttamia vaikutuksia. Akkuvarastoprojektilla tulee TVO:n arvioinnin mukaan olemaan erityisesti maisemallinen yhteisvaikutus. Kuten edellä alueiden käytön osuudessa on kuvattu: *” Maisemavaikutusten ehkäisemisen ja lieventämisen kannalta on tärkeää, että rakennelman lähiympäristön ja ranta-alueen puusto säilytetään, kuten luvussa 7.12.5 todetaan. Tämä tulee*

huomioida kaavamääräyksissä, jotta puuston säilyminen taataan myös tulevaisuudessa.” Tämä on ristiriidassa siihen, että TVO aikoo raivata metsää akkuvaraston tieltä.

Yhteisvaikutusten riskitarkasteluun tulee myös kiinnittää erityistä huolellisuutta, mm. tulipaloriski ja tulvariskit tai jos alueelta kaadetaan metsää akkuvarastohankkeen seurauksena, myrskytuuli voi kaataa lisää metsää tai vaurioittaa rakenteita. Myös hulevesiin rakennelmilla voi olla vaikutusta.

Rakennettava akkuvarasto on otettava huomioon riittäväällä tavalla mm. maisemavaikutusten ehkäisemisen ja lieventämisen sekä riskitarkastelun kannalta.

Arviointiselostukseen olisi syytä lisätä myös alustava pohjavesien tarkkailusuunnitelma.

ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen mukaan arviointiselostus on muutoin asianmukaisesti, kattavasti ja perusteellisesti, laadittu.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Timo Stranius ja ratkaissut ylitarkastaja Antti Wemberg. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

TIEDOKSI linda.kumpula@tem.fi

Tämä asiakirja VARELY/4088/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/4088/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Stranius Timo 30.06.2021 15:53

Ratkaisija Wemberg Antti 30.06.2021 15:55